

1 (3)

EN KYRKA FÖR ALLA

FÖRSAMLINGSMEDLEMMAR SOM ÄR HÖRSELSKADAD OCH VUXENDÖVA

VILKA ÄR DE OCH HUR MÅNGA ÄR DE

I Norden är ca 15 % av alla över 45 år hörselskadade och antalet ökar under de närmaste åren. Av personer i arbetsför ålder har åtta procent och av pensionärerna har var tredje problem med hörseln. I Finland finns 740 000 personer med nedsatt hörsel. Av dem är ca 10 000 svårt hörselskadade, 3 000 vuxendiiva och ca 5 000 döva. I gudstjänsterna och i församlingens övriga verksamhet deltar således ett stort antal människor som har svårigheter med att höra. Att få nedsatt hörsel eller helt förlora den påverkar människans psykiska välfärd och växelverkan med andra. Det är därför viktigt att man i församlingen ser till att kontakt bevaras så att inte de som är hörselskadade eller vuxendiiva ger upp och drar sig tillbaka.

FRÅGAN GÄLLER KOMMUNIKATION

En hörselskada påverkar alltid kommunikationen. De som är vuxendiiva har finska eller svenska som modersmål och använder sig av kommunikation av att skriva och/eller av skrifttolkning. Många av dem är också skickliga läppavläsare och klarar sig i diskussioner på tumenhand genom att själv tala och avläsa andras läppar. Många med nedsatt hörsel använder hörapparater som hjälper dem att klara sig i växelverkan med andra. Döva igen har teckenspråk som sitt första språk och använder sig i huvudsak av det. Även de kan kommunicera genom att skriva.

FÖRSAMLINGENS VERKSAMHETSLOKALER

Ofta påverkas hörandet av att det ekar i kyrkorna. En lokal som ekar är bra vid musikframföranden men ett långt återskall stör vid förståelsen av tal och t.ex. stenväggar kan göra att talet blir grötigt. De långa avstånden mellan altare och predikstol och bänkar samt pelare och andra hinder som stör synbarheten gör att inte ens läppavläsandet stödjer talet. Dessutom försvagas hörandet av alla slag av bakgrundsbuller.

Hörbarheten kan förbättras med ett fungerande ljudåtergivningssystem. I de flesta kyrkor finns ett induktivt ljudöverföringssystem d.v.s. i lokalen har installerats en s.k. hörsel förstärkare, en induktionsögla men hjälp av vilken personer som använder hör-

apparat kan lyssna utan störningar då apparaten är i T-läge. Man måste se till att öglan är i skick och därför måste personalen känna till hur den fungerar. Platsema där det finns ett induktionsöglesystem skall utmärkas med en synlig T-kännetecken. Det är bra om en karta finns framlagd, av vilken man kan se var den bästa hörbarheten finns i lokalen. I sådana församlingslokaliteter där det inte finns en fast induktionsögla så som t.ex. I valsignelsekapell, församlingssalar och på lägergårdar, kan användas en bärbar s.k. portföljmodell. Talaren måste alltid använda mikrofon så att induktionsöglan är till hjälp för den som använder hörapparat.

TALAREN

Det viktigaste medlet vid kommunikation är en annan människa. Då yttre störande moment avlägsnas hjälper det budskapet att gå fram men inte alltid tillräckligt. Man måste fästa uppmärksamhet vid hur man talar. En klar satskonstruktion, tillräckligt med pauser, lämpligt lugn talrytm, normal röststyrka, god artikulation samt en övergripande kommunikation där betoning, uttryck och gester stödjer talet är till avgörande hjälp för förståelsen av budskapet. Man måste också se till att ögonkontakten med talaren bibehålls.

KOMMUNIKATIONSMETODER

Läppavläsning är att förstå tal med synen genom de rörelser talarens gör med munnen, läpparna och tungan samt genom ansiktsuttrycket. Yttre omständigheter så som belysning, avstånd, ögonkontakt samt om budskapet är bekant hjälper en van läppavläsare att få nästan allt klart för sig.

En stödmetod för läppavläsningen är handalfabetkommunikationen då det är nödvändigt att talaren artikulerar tydligt, att läpprörelserna är tydliga. Vid kommunikation används teckenspråkets handalfabet sålunda att den första bokstaven i ett ord eller de svåraste orden bokstaveras helt med fingrarna.

I tal där teckenspråk används man ordföljden i det talade språket och man följer satskonstruktionen. Vuxna som blivit döva - vuxendöva - kan kommunicera genom denna metod.

Om en person inte kan de nämnda metoderna eller önskar försäkra sig om att budskapet går fram använder man sig av skrift. Vid skrifttolkning på t.ex. dator skrivs alla inlägg som sedan läses på en monitor eller en filmduk. Man kan även använda arbetsprojektor och man skriver då de viktigaste sakerna på transparangema. En predikan kan också kopieras och delas ut. I skrifttolkningen är även en bärbar dator eller dataprojektor moderna tekniska hjälpmedel.

DA DINA FÖRSAMLINGSMEDLEMMAR INTE HÖR BRA ELLER INTE HÖR ALLS

Fäst personens uppmärksamhet på dig innan du börjar tala.
Ta i beaktande att bakgrundsbuller försvårar hörbarheten.
Tala lugnt och tydligt.

Använd normal röststyrka.

Passa på att dina ansikts- och munrörelser syns eftersom en hörselskadad maniska kompletterar sin hörsel med synsinnet.

Rätta omedelbart till missförstånd. Förtydliga ditt ärende genom att skriva.

MÅLET EN KYRKA FÖR ALLA, METODER

1. KARTLÄGGNING AV FÖRSAMLINGENS LOKALITETER
2. EN PERSON SOM ANSVARAR FÖR ATT LJUDATERGIVNINGEN OCH INDUCTIONSÖGLAN FUNGERAR
3. UTBILDNING AV DE ANSTÄLLDA
4. SAMARBETE MED HÖRSELVÅRDSFÖRBUNDETS LOKALFÖRENING

YTTERLIGARE UPPGIFTER

HÖRSELVÅRDSFÖRBUNDET RF

Ilkkavägen 4

0040 Helsingfors

09 580 31

www.kuulonhuoltoliitto.fi

Riitta Kuusi

KDS, PB 185

00 16 1 Helsingfors

09 1802 269, 050 3006 353

riitta.kuusi@evl.fi

KYRKOSTYRELSEN

Risto Junttila

Riitta Kuusi

ISSN 0782-9558

Tryckeri: Kyrkostyrelsens kopieringsenhet